

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia w sprawie określenia szczegółowych kryteriów utraty statusu odpadów dla odpadów destruktu asfaltowego wypełnia upoważnienie do wydania aktu wykonawczego na podstawie art. 14 ust. 1a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 i 875). Podstawowym celem projektu jest określenie warunków utraty statusu odpadów dla odpadów destruktu asfaltowego.

Destrukt asfaltowy to materiał powstający w wyniku frezowania warstw nawierzchni istniejących dróg lub rozkruszenia płyt wyciętych z nawierzchni asfaltowej lub brył uzyskiwanych z tych płyt, lub z mieszanki mineralno-asfaltowej odrzuconej przy jej produkcji lub będącej nadwyżką jej produkcji. Około 95% destruktu asfaltowego stanowi kruszywo, natomiast pozostałe 5% to lepiszcze, obecnie wyłącznie asfaltowe. Destrukt asfaltowy stosuje się głównie w mieszankach mineralno-asfaltowych jako częściowy substytut kruszywa.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 2012 r. o odpadach destrukt asfaltowy powstający w wyniku frezowania nawierzchni drogi stanowi odpady o kodzie 17 03 01* Mieszanki bitumiczne zawierające smołę (odpad niebezpieczny) lub 17 03 02 Mieszanki bitumiczne inne niż wymienione w 17 03 01. W związku z tym dalsze postępowanie z destruktem stanowiącym odpady powinno się odbywać ściśle według zasad wynikających z przepisów ustawy o odpadach, m.in. podmioty wykorzystujące destrukt asfaltowy powinny posiadać zezwolenie na przetwarzanie odpadów oraz powinny być spełnione odpowiednie wymagania dla miejsc magazynowania odpadów.

Powyższe wymagania stwarzają istotne utrudnienia i częściowo uniemożliwiają ponowne wykorzystanie destruktu asfaltowego. Określenie warunków utraty statusu odpadów dla odpadów destruktu asfaltowego ułatwi gospodarowanie tym materiałem, skutkować będzie ograniczeniem eksploatacji złóż surowców naturalnych, zastępując naturalne kruszywo, przyniesie wymierne korzyści dla środowiska, ograniczy magazynowanie destruktu na hałdach oraz wpisuje się w założenia gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ). Zgodnie z podejściem GOZ produkty, materiały oraz surowce powinny pozostawać w obiegu tak długo, jak jest to możliwe, a wytwarzanie odpadów powinno być jak najbardziej zminimalizowane.

Oczekiwany efektem rozporządzenia będzie zmniejszenie obciążeń regulacyjnych dla przedsiębiorców i ułatwienie procedur związanych z procesami uzyskiwania zezwoleń administracyjnych w stosunku do materiałów wytwarzanych i ponownie wykorzystywanych na

budowie w związku z ich klasyfikacją jako odpad, pod warunkiem spełnienia określonych kryteriów.

§ 1 projektu rozporządzenia określa przedmiot jego stosowania. Należy podkreślić, że przepisy rozporządzenia nie będą miały zastosowania do destruktu asfaltowego z frezowania, poddawanego recyklingowi na tej samej drodze i bezpośrednio po procesie frezowania, np. w przypadku urządzenia, które jednocześnie frezuje i kładzie nową nawierzchnię. Wówczas nie następuje wytworzenie odpadów.

§ 2 projektu rozporządzenia zawiera definicje pojęć stosowanych w projekcie. Są to: odpady destruktu asfaltowego, destrukc asfaltowy, posiadacz odpadów destruktu asfaltowego oraz próbki.

W § 3 projektu rozporządzenia określone zostały kryteria utraty statusu odpadów dla odpadów destruktu asfaltowego, które muszą być spełnione łącznie, tj.:

- 1) odpady destruktu asfaltowego nie są zanieczyszczone substancjami innymi niż te, które są stosowane w ramach produkcji mieszanek mineralno-asfaltowych oraz ich stosowania i normalnego użytkowania oraz są przetwarzane w procesie odzysku R5 lub R12;
- 2) łączna ilość wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych oraz ilość benzo(a)pirenu w próbce odpadów destruktu asfaltowego nie przekracza maksymalnego dopuszczalnego stężenia określonego w tabeli nr 1 w załączniku nr 1 do rozporządzenia albo postępowanie przy oznaczaniu obecności wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych metodą uproszczoną, o której mowa w załączniku nr 2, kończy się wynikiem negatywnym - w przypadku odpadów destruktu asfaltowego, dla których istnieją dowody, że powstały z mieszanki mineralno-asfaltowej wyprodukowanej po dniu 31 grudnia 2000 r., wykorzystanej do budowy, przebudowy lub remontu dróg;
- 3) otrzymany w procesie odzysku destrukc asfaltowy będzie zgodny z normą PN-EN 13108-8:2016-7, która określa wymagania w zakresie klasyfikacji i charakterystyki destruktu asfaltowego jako zasadniczego materiału do mieszanek mineralno-asfaltowych i będzie wykorzystany do budowy, przebudowy lub remontu dróg oraz infrastruktury lotniskowej, w tym dróg startowych, dróg kołowania, pasów lotniskowych i płyt postojowych;
- 4) odciek próbki nie przekracza maksymalnych dopuszczalnych stężeń określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia;

5) pobranie próbek następuje zgodnie z przepisami, o których mowa w § 4 i ich wykonanie ma być przeprowadzone przez jednostki wymienione w § 4 ust. 2.

Zgodnie z § 3 pkt 2 jako jedno z kryteriów podano maksymalne dopuszczalne stężenie benzo(a)pirenu w próbce tj. 50 mg/kg suchej masy. Jeśli zawartość benzo(a)pirenu w destrukcie asfaltowym przekracza 50 mg/kg suchej masy wówczas destrukc asfaltowy stanowi odpad niebezpieczny sklasyfikowany zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. poz. 10) jako odpad 17 03 01* – mieszanki bitumiczne zawierające smołę węglową i nie będzie podlegać pod przepisy niniejszego rozporządzenia.

Należy podkreślić, że zgodnie z § 3 ust. 2 warunki dotyczące stężeń odcieku próbki nie będą mieć zastosowania w przypadku odpadów destruktu asfaltowego, dla których istnieją wiarygodne dowody, że powstały z mieszanki mineralno-asfaltowej wyprodukowanej po dniu 31 grudnia 2000 r., wykorzystanej do budowy, przebudowy lub remontu dróg. Przyjmuje się, że odpady te nie będą zawierały wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, co zostanie potwierdzone wynikiem negatywnym przy oznaczaniu obecności wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych metodą, o której mowa w załączniku nr 2 do projektu rozporządzenia.

W celu potwierdzenia spełnienia ww. kryteriów należy pobrać próbki i wykonać odpowiednie badania. Wymagania odnośnie do pobierania próbek i badań laboratoryjnych zawarte są w § 4 oraz w załączniku nr 4 projektu rozporządzenia, dotyczącym minimalnej liczby pobranych próbek i sposobu ich poboru. Próbki pobiera się zgodnie z normą PN-EN 14899, a w przypadku próbek pobieranych metodą odwiertów – zgodnie z normą PN-EN 12697-27.

Spełnienie warunków utraty przez destrukc asfaltowy statusu odpadów potwierdza posiadacz odpadów destruktu asfaltowego, sporządzając odrębnie dla każdej badanej partii odpadów destruktu asfaltowego deklarację zgodności, o której mowa w § 5 projektu rozporządzenia, zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 3 projektu rozporządzenia.

Wymagania dotyczące deklaracji zgodności, sporządzanej w celu potwierdzenia spełnienia wymaganych kryteriów utraty statusu odpadów, zawarte są w § 5 projektu rozporządzenia. Deklaracja ta jest przedkładana na żądanie wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska właściwemu ze względu na miejsce powstania danej partii destruktu asfaltowego oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska właściwemu ze względu

na miejsce wykorzystania danego destruktu asfaltowego. Wzór deklaracji określa załącznik nr 5 do projektu rozporządzenia. Posiadacz odpadów destruktu asfaltowego przechowuje deklarację zgodności wraz z wynikami badań próbek przez okres 5 lat. Do deklaracji zgodności dołącza się sprawozdania z badań lub dokumenty potwierdzające wytworzenie mieszanki mineralno-asfaltowej po dniu 31 grudnia 2000 r.

§ 6 projektu rozporządzenia zawiera przepisy dotyczące wymagań dla systemów zarządzania środowiskiem, które mają na celu umożliwienie wykazania zgodności z kryteriami utraty statusu odpadów, o których mowa w § 3. Na żądanie posiadacz odpadów destruktu asfaltowego udostępnia właściwym organom np. wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska lub weryfikatorom środowiskowym dokumenty związane z systemem zarządzania środowiskowego.

Projektowane rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, a także małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z przepisami prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia zawiera przepisy techniczne, w związku z tym podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt nie podlega opiniowaniu, konsultacjom ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), z chwilą przekazania do uzgodnień członkom Rady Ministrów, projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Termin wejścia w życie rozporządzenia został określony w na 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu § 6 projektu rozporządzenia dotyczącego wymagań dla systemów zarządzania środowiskiem, co ma na celu zapewnienie odpowiedniego czasu na dostosowanie tych systemów do wymagań niniejszego rozporządzenia.